Óraterv Kosztolányi Dezső Édes Anna című regényéhez MI támogatással

Balogh
Edit
Enviado por Balogh Edit el 2025. 05. 29., cs – 15:45
Tipo de plan de clase / proyecto
Plan de clase
Sector
Kreatív szakmák, művészetek
Tema o área de aprendizaje
Kosztolányi Dezső: Édes Anna
Curso
11. évfolyam
Objetivos de aprendizaje y desarrollo
MI bevonása az irodalmi elemzésbe (pl. ChatGPT) .A diákok az óra végére képesek lesznek az emberi kapcsolatok mikrotörténéseinek, a kapcsolatok szociális tartalmainak érzékelésére, felfogására, értékeléseére
Conceptos
kiszolgáltatottság, regény cselekmény; rezonőr; sorskérdés; cselédkérdés; irgalom
Herramientas necesarias
Tankönyv, internetkapcsolattal rendelkező eszközök (telefon, tablet, laptop), projektor/smartboard (opcionális)
Materiales entregados antes de la clase o para un proyecto

https://www.emelttortenelem.hu/igy-eltek-a-haztartasi-cseledek/

Parte introductoria y preparación del plan de clase / proyecto

0’-2’

Óra elejei szervezési feladatok: jelentés, eszközök előkészítése Frontális

3’-15’

MI-vezérelt bevezetés:
Mutassuk be röviden az MI szerepét az irodalom értelmezésében! Tanári instrukcióval történik a használat

Kérd meg az *MI-t, hogy mutassa be röviden az MI szerepét az irodalom értelmezésében!*

pl.: A mesterséges intelligencia (MI) segíti az irodalmi szövegek gyors összefoglalását, szereplők jellemzését és cselekményelemzést. Képes különböző értelmezési szempontokat bemutatni, így árnyaltabb gondolkodásra ösztönöz. Támogatja a kreatív íráskészséget, például érvelések vagy ajánlók megfogalmazásában. Kritikai gondolkodásra nevel, mivel a diákoknak meg kell tanulniuk mérlegelni az MI válaszainak megbízhatóságát. Nem helyettesíti az egyéni értelmezést, de hatékony tanulási partner lehet a tantermi munkában.

MI-használatra vonatkozó ajánlások a tanulóknak:

- Ne fogadják el az MI válaszát kritikátlanul – hasonlítsák össze saját gondolataikkal és a tankönyvi szöveggel!
- Használják az MI-t inspirációként, ne puskaként!
- Kérdezzenek több szempontból is: „Miért gondolhatta így Anna?”, „Mit mond erről a társadalom?”, „Milyen erkölcsi kérdéseket vet fel?”

Ezután kérjünk a ChatGPT-től egy rövid összefoglalót az Édes Anna cselekményéről, majd vessük össze a tankönyvi változattal!

Frontális + digitális

pl.: Kosztolányi Dezső *Édes Anna* című regénye egy fiatal cselédlány történetét meséli el, aki brutális kettős gyilkosságot követ el gazdái ellen. A cselekmény 1919-ben, a kommün bukása után játszódik Budapesten, és a társadalmi igazságtalanságokat, kiszolgáltatottságot állítja középpontba. Anna, a főszereplő, szelíd, engedelmes és érzékeny lány, akit Vizy Kornél államtanácsos felesége fogad be házvezetőnőnek. A Vizy család és környezete – különösen Patikárius Jancsi – kihasználják és megalázzák Annát, aki végül elkeseredésében megöli a házaspárt. A regény központi kérdése, hogy Anna bűnös-e, vagy csak az elnyomás áldozata.

Mi a diákok véleménye az összefoglalóról?

Plan de desarrollo de la clase/proyecto

Óra menete – Mesterséges Intelligenciával kiegészítve

Idő: 45 perc

Tevékenység

Munkaforma

Megjegyzés

0’-2’

Óra elejei szervezési feladatok: jelentés, eszközök előkészítése

Frontális

Kifejtve a bevezetésnél:

3’-15’

MI-vezérelt bevezetés:
Mutassuk be röviden az MI szerepét az irodalomértelmezésben. Ezután kérjünk a ChatGPT-től egy rövid összefoglalót az *Édes Anna* cselekményéről és főbb szereplőiről, majd vessük össze a tankönyvi változattal.

Frontális + digitális

Tanári instrukcióval történik a használat

16’-25’

Elemzés: MI-vel vagy anélkül
A tanulók a tankönyv alapján készítsenek vázlatot Anna jellemének fejlődéséről. Ezután kérjék meg a ChatGPT-t: „Jellemezd Anna belső világát az *Édes Anna* alapján, különös tekintettel a kiszolgáltatottságra.” Hasonlítsák össze saját vázlatukkal.

Egyéni + páros

Papíron vagy digitálisan

26’-32’

Interaktív jelenetelemzés: A tanulók egy csoportja kiválaszt egy kulcsjelenetet (pl. gyilkosság, tárgyalás), majd megkérdezik a MI-t: „Mi lehetett Anna valódi

indítéka ebben a jelenetben?” Ezt követően beszéljük meg, hogy mennyire megbízható ez az értelmezés.

Kiscsoportos

Reflektív gondolkodás

33’-39’

Érvelés AI segítségével:
A tanulók elkezdik megírni az érvelő esszé vázlatát Anna ártatlansága vagy bűnössége mellett. Segítségként kérhetik az MI-től: „Írj egy érvelő vázlatot Édes Anna ártatlansága mellett!” Majd a vázlatot önállóan bővítik.

Egyéni munka

A tanár ellenőriz, irányít

40’-44’

Ötmondatos könyvajánló MI-vel: A tanulók megfogalmaznak egy rövid ajánlót, majd ellenőrzésként kérik az MI-től is ugyanazt a feladatot. Összevetik saját ajánlásukat az MI-ével.

Páros munka

Kritikai szemlélet fejlesztése

45’

Összegzés, házi feladat kiadása:
Esszé megírása – most már önállóan. MI csak a vázlathoz adhatott segítséget!

Frontális

Téma: „Édes Anna nem bűnös, hanem áldozat?”

Herramientas digitales utilizadas
ChatGPT
Gemini
Plan de evaluación

Értékelési szempontok – Édes Anna (11. évfolyam)

1. Megfigyelésen alapuló formatív értékelés az óra során

Megfigyelt terület

Mit figyel a pedagógus?

Értékelési mód

Aktivitás, részvétel

Bekapcsolódik-e az elemző munkába, figyel-e társaira

Szóbeli visszajelzés, bátorítás

MI-használat felelősséggel

Képes-e önálló kérdést feltenni, kritikusan értelmezni a választ

Tanári megfigyelés, reflektív kérdés

Együttműködés párban/csoportban

Figyel-e más véleményére, együtt dolgozik-e

Részvétel értékelése szóbeli formában

2. Tanulói produktumok értékelése (rövid írásos munkák)

Feladat

Értékelési szempontok

Pontozás

Anna jellemzése vagy vázlata

Érthető gondolatmenet, szövegből való következtetés, MI-hez viszonyítás

0–5 pont

Érvelő esszé vázlata (házi feladat)

Értékelési szempontok – Édes Anna (11. évfolyam)

1. Megfigyelésen alapuló formatív értékelés az óra során

Megfigyelt terület

Mit figyel a pedagógus?

Értékelési mód

Aktivitás, részvétel

Bekapcsolódik-e az elemző munkába, figyel-e társaira

Szóbeli visszajelzés, bátorítás

MI-használat felelősséggel

Képes-e önálló kérdést feltenni, kritikusan értelmezni a választ

Tanári megfigyelés, reflektív kérdés

Együttműködés párban/csoportban

Figyel-e más véleményére, együtt dolgozik-e

Részvétel értékelése szóbeli formában

2. Tanulói produktumok értékelése (rövid írásos munkák)

Feladat

Értékelési szempontok

Pontozás

Ötmondatos könyvajánló

Tömörség, lényegkiemelés, személyes hang, nyelvhelyesség

0–5 pont

Anna jellemzése vagy vázlata

Érthető gondolatmenet, szövegből való következtetés, MI-hez viszonyítás

0–5 pont

Érvelő esszé vázlata (házi feladat)

Érvek és ellenérvek logikus megfogalmazása, álláspont világos kifejtése

0–10 pont

3. Önértékelés

Az óra végén rövid önértékelő lap kitöltése (2 perc), például:

- Mit tanultam ma Annáról, amit eddig nem vettem észre?
- Hasznos volt számomra a mesterséges intelligencia válasza? Miért igen/nem?
- Hogyan tudnám még jobban használni ezt az eszközt?

4. Szöveges összegző értékelés (a tanár részéről)

> A tanuló aktívan részt vett az órai munkában, kérdései azt mutatták, hogy képes önállóan is értelmezni az irodalmi szöveget. A mesterséges intelligencia használatával kritikus hozzáállást tanúsított, és eredményesen vetette össze saját gondolatait a gép által adott válaszokkal. Írásos munkája strukturált volt, gondolatai világosan megfogalmazottak.

Diferenciación

Tanulói szint

Jellemzők

Differenciálás szintjei – Édes Anna órához (11. évfolyam)

Tanulói szint

Jellemzők

Feladat

Segédeszközök / támogatás

1. Alapszintű szövegértéssel rendelkező tanulók

Nehezen boldogulnak a hosszabb, elvontabb szövegekkel, kevésbé magabiztosak az irodalmi fogalmak használatában.

Készíts rövid, 3-5 mondatos jellemzést Annáról a tankönyv alapján.
Majd kérdezd meg a ChatGPT-t: "*Milyen ember volt Édes Anna?*" – hasonlítsd össze a két választ!

Szövegrészlet kijelölése, kérdésminta, tanári/társ segítség, közös megbeszélés

2. Középszintű tanulók

Képesek önállóan értelmezni, reflektálni, de még igénylik a kereteket.

Készíts vázlatot Anna jelleméről és belső konfliktusairól!
Ezután kérd meg az MI-t: "*Mi volt Anna belső küzdelme az Édes Anna című regényben?*" – Egészítsd ki a vázlatodat a válasz alapján.

Vázlatminta, kulcsszavak, MI használati iránymutatás

3. Haladó szinten gondolkodó, jól reflektáló tanulók

Kreatív gondolkodású, mélyebb erkölcsi-pszichológiai összefüggéseket felismerő diákok.

Fogalmazz meg saját álláspontot Anna bűnösségéről, majd kérd meg az MI-t, hogy írjon egy ellenérvet!
Hasonlítsd össze, és írd meg az érvelő esszé vázlatát pro vagy kontra.

Nincs sablon, csak irányított kérdések, önálló gondolkodás és vitára bátorítás

További differenciálási lehetőségek

- **Eszközhasználat szerint**: választhatnak papíron vagy digitálisan dolgozni (telefon, laptop).
- **Munkaformák**: egyéni, páros vagy kiscsoportos munka – választható.
- **Tempó**: a gyorsabban haladók számára plusz kérdések (pl. "Hogyan viszonyul a társadalom Édes Annához?").

Deberes, tarea del proyecto

Esszé megírása – most már önállóan. MI csak a vázlathoz adhatott segítséget!

Frontális

Téma: „Édes Anna nem bűnös, hanem áldozat?”

Materia(s) general(es)
magyar nyelv és irodalom